

DÉLI ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Budapest, 1908.

I. évf. H. TFO 12. szám.

November 23.

Szerkesztőség: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZÁM 108-52.
Egyes szám ára helyben 2 fillér.

Főmunkatárs:
FENYES LÁSZLO

Felelős szerkesztő:
Dr. VÉCSEY MARCEL

Kiadóhivatal: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZÁM 108-52.
Hirdetések millim. számitással dijszabás szerint.

Megszökött csaló számtiszt. Rablás a fővárosban.

A borzalmas vásár.

Írta: Fényes László.

A nemzetgazdasági értékszámítás egy újabb tétellel gyarapodott.

Tudjátok-e, mit jelent egy munkában összetört élet? Tizenhét és hét: összesen huszonöt koronát.

Minden az éhhalál elé kergetett ember, ha csak a padlás száritókötélhez nem folyamodik: tizenhét koronát jelent a néhány részvényes tulajdonát képező Menetjegyiroda-nak és hét koronát a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank-nak. Amikor a fejközhöz kapnak, a torkukat összeszorítja a vad kétségbeesés és végül az égre kiáltó, utolsó vad ordítást a mellükből: összeomlott körülöttem minden, itt hagyok mindent, ami kedves volt nekem, új világba, új életet megyek kezdeni, — akkor a Vigadó-tér egyik irodájában, magas háromlábú széken ülve a strazista unott egykedvűséggel jegyzi be: Prikapócsról 18 korona.

És a Gizella-téri büszke palotában egy másik strazista: Prikapócsról nekünk is hét korona.

Nem a szegény emberek izmairól, az egészségéről fejtik le többé az utolsó bőrfoszlányokat, azok már lefejtvék. Hanem az utolsó menedégarasukból, amelyet a butoruk, a ruhájuk eladásából gyűjtöttek össze, azokat dézsmálják meg a kivándorlási ügynökök, hogy két részvénytársaság nyereményoszlaléka gyarapodjék belőle.

Hencz Károlynak szombaton a magyar képviselőház színe előtt tett leleplezése borzalmas képet és bizonyítékot szolgáltat arról a rettenetes embervásárról, amelyet Magyarországon egy államilag szubvencionált részvénytársaság egy másik szintén államilag segített részvénytársasággal egyetemben a magyar kivándorlókkal ekövetett.

És nem a részvénytársaságok ténykedése itt a legsúlyosabb. A

részvénytársaságok mindenből üzletet csinálnak és maga az egész közgazdasági élet — az egész világon — nem más, mint a gyengébbnek kizsarovása az erősebb javára.

Arról a kormányról van itt szó, amely ezt a rettenetes embervásárt annak idején törvényjavaslat alakjában lehetővé tette s arról a lelkiismeretlen parlamentről, amely azt megszavazta, s arról a kormányról amely mindezeket türtte és tovább nézte.

Magyarországon két évtized óta keservesen panaszkodtak, hogy az Amerikába való kivándorlás tönkreteszi az országot, magát a nemzetet pusztítja el.

És ez a hipokrita, rövidlátó társadalom nem abban látta a kivándorlás okát, hogy a néptől a megélhetés lehetősége van elvéve, hanem abban, hogy a külföldi hajóstársaságok ügynökei csábítják a kivándorlásra az embereket. Nem jutott eszükbe, hogy Andrássy Gyula grófot avagy Lánzy Leót hiába csábítgatnak az ügynökök.

Tisza István gróf, ez a csunya multu közigazgatási lovag volt akkor miniszterelnök. És előállt a „Haza” nevében és a külföldi hajóstársaságoktól elvette a kivándorlókat és mind Fiume felé irányította, mind odaadta őket az „Adria” államilag segített hajóstársaságnak és biztosította ezt a céget, hogy ha a kivándorlók száma nem érte el bizonyos számot úgy az állam megfizeti a kevesbletet.

A magyar államnak tehát érdekében állott ezentul, hogy minél több ember vándoroljon ki, ellenkező esetben az államnak kell fizetni. Ezt a törvényjavaslatot a Ház megszavazta.

De Tisza István gróf jól tudta, hogy az üzlet rizikómentes. Az „Adria”-társaság proviziós kikötésével átadta az üzletét a „Cunard Line”-nek s ez viszont albérléte adta a „Menetjegyirodának”

A törvény erejénél fogva innen túlhatósági ügynökök járnak szét az országban kivándorlásra csábítani az embereket. Hatvanöt főügynök és az isten tudja hány alügynök. És míg azelőtt a hajóstársaságok versenye olcsóbbá tette egyrészt az utazást, másrészt pedig egyik ügynök a másik ellen felvilágosította a szegény felvidéki tótot, hogy mi veszedelem vár reá Amerikában, innen kezdve nincsen konkurrencia, a községi jegyzők és vidéki rendőrségek nem üldözik többé a kivándorlási ügynököket, ellenkezőleg hivatalból támogatni kötelesek azokat!

Ezt tette Tisza István gróf. A kivándorlás veszedelmének örve alatt két részvénytársaság részére biztosította a kivándorlást.

Olvassátok el emberek Hencz Károly adatait, hogy csak melyik ügynök mennyit keresett egy évben a borzalmas embervásárral? Volt olyan, amelyik 55000 koronát egy évben.

És vajjon mennyit kerestek a részvénytársaságok?

Itt van most az egész borzalmas panama; a Ház maga is megdöbbsent a leleplezésekre. Csak a mult esztendőben — a hivatalos kimutatás redukált számadatai szerint — 203.000 embert adtak el, de voltaképpen sokkal többet és sokkal több után szedték a proviziót.

Annak a 203.000 vagy még több nyomorult, letiprott szegény embernek sóhaja rettenetesen vadol: rablók vagytok, rablók és semmi mások.

A politikai korzón.

* Wekerle és az osztrák-magyar bank. Kossuth Ferenc és az egész függetlenségi párt lekötötte magát az önálló magyar jegybanknak 1911-re való felállítása mellett. Apponyi Albert gróf kijelentette, hogy csatlakozik a Kossuth álláspontjához, neki ahhoz hozzátenni valója nincs.

Andrássy megdöbbsent ezen a pályaforduláson és betegágyánál meglátogatta Kossuthot. Mindenki kíváncsi Wekerle magatartására. De Wekerle csak mosolyog. Ő nagyon jól tudja, hogy a magyar önálló jegybankból nem lesz semmi. A huncutságok atyamesteréről az alkotmánypárt félhivatalosa megállapítja, hogy: „Wekerle azon fáradozik most, hogy az osztrák kormányt a bankkérdésben valami kompromisszum megkötésre rábírija.” Tudják-e mi lesz ez a kompromisszum? A közös jegybank szabadalmát fenntartják és néhány bankigazgatói állást juttatnak a függetlenségi örszemeknek.

* Vasárnapi pártélet. A Royalklubban minden csendes. Egy hangos szó nem hallik egész este. Csak egy-egy suttogó hang röppen el néha-néha, de az is gyöngé, mint a lehelet. Még mielőtt megszületett — meghalt. Igen. Az az öt-hat ember is, aki mekfordult a klubban, csak valamelyik sarokban, susogva mer beszélni — az időjárásról. Mert két szobával odébb cikket ír a fejedelem íródeákja, Thaly Kálmán. A megbonthatatlan egységről, amely szinte dühöng a koalícióban, az önálló bankról, amit ez alkalommal Sümegi Vilmos képvisel, a költségvetés nagy előnyeiről — mert Sággy Gyula és Mérey Lajos is itt vannak. A többi „vivmány” is benne van a cikkben. Sőt a balpárt szétbomlásának is szentel egy-két sort a fejedelem íródeákja, Thaly Kálmán.

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház megnyitására alig husz képviselő van jelen. Justh Gyula elnök 10 órakor nyitja meg az ülést s Szrecsányi György a statisztikai hivatalnak 1908. évről szóló jelentését terjeszti be, majd a zár számadási bizottság jelentését, azután a borhamisítási tilalomról szóló törvényjavaslat elfogadását ajánlja elfogadni. Jelen vannak a miniszterek közül Wekerle, Günther, Jostpovich és Darányi. Szólásra fel van

nak iratkozva Harambacics, Nagy György és a 1909. évi költségvetés mellett Kuszka István képviselő.

Ugron Gábor, vagy Hoitsy Pál ma betérteszti a sürgősségi indítványt.

Lengyel Zoltán kilépése.

Nem bomlik a balpárt.

A „Déli Ujság” eredeti tudósítása. —

—nov. 23.

Csak szombaton jelent meg Lengyel Zoltán nyílt levele, amelyben a balpártból való kilépését bejelentette és tegnapra már a legkülönbözőbb hírek keltek szárnyra Lengyelről is, a balpárt jövőjéről is. A sajtó egyik — a nagyobbik — része már tudni vélte, hogy Lengyelt, a pártnak mintegy a fele követni fogja a pártönkivüliségre, a sajtó kisebbik része pedig nem vélt és nem tudott semmit.

Ellenzék nélkül még a legspeciálisabb esetben sem képzelhető el. Minthogy pedig magyar ellenzéknek — a demokratákon kívül — csak a balpárt számítható, elég fontosnak tartjuk ezt a kérdést arra, hogy vele tüzetesebben foglalkozzunk.

Munkatársunk beszélgetést folytatott Molnár Jenővel, az országgyűlési balpárt tagjával, aki a következőket mondotta:

— Lengyel Zoltán kilépése — a koalíciós sajtó kitartó munkájának az eredménye. Látták, hogy mi dolgozunk, úgy ahogyan a koalíció nem tud dolgozni — egyetértéssel, belátták, hogy normális eszközökkel nem vehetnek nekünk gáncot, tehát taktikához folyamodtak. Egyre-másra jelentek meg a gazdátlan hírek. Hol arról, hogy a balpárt nem jó szemmel nézi, hogy Lengyel az ellenzéki blok létrehozásán dolgozik, hol arról, hogy Polónyi akarjuk behozni a pártba, sőt azt is írták már, hogy mi Lengyelt ki akarjuk zárni. Így akarták elvenni a kedvét a balpárttól és amint látjuk, ez teljesen sikerült is. Ugy tüntették fel Lengyel Zoltán előtt, hogy mi animozitással fogadjuk a terveit is, őt magát is, sőt azt is félremagyarázták előtte, hogy mi Babocsayt megbíztuk, hogy lépjen vele érintkezésbe. Pedig ezzel csak azt céloztuk, hogy Lengyel végleg visszajöjjen köznök. És Lengyel Zoltán felült ezeknek az ugratásoknak. Igen. Lengyelt egyszerűen beugrasztották.

Mi nagyon sajnáljuk Lengyel távozását. Mert ő erő. De a példáját senki sem fogja követni. Ellenkezőleg. A legközelebbi napokban több képviselő csatlakozik hozzánk. Folytatni fogjuk a megkezdett munkát és ha nem is haladunk egy uton Lengyel Zoltánnal, hiszszük, hogy parallel fogunk működni. Hiszen egy a célunk. Hiányozni fog nekünk Lengyel Zoltán, de az ő csapongó természetének is nagy szüksége volna a pártkeretre. Félt, hogy enélkül szétfordul.

A nyílt levélre ma este válaszolni fog Nagy György, ugyancsak a Nap-

ban. Nem a párt megbízásából, csak a maga nevében. De a válasz bizonyára hiven vissza fogja tükrözni a párt álláspontját.

Hogy milyen lesz a jövő? Ezt még napokra sem lehet előre megállapítani. Egy bizonyos. Mi nagyon szívesen látunk minden ellenzéki pártalakulást. Együttműködésről is lehet szó, de fuzionálni egy párttal sem fogunk. A demokratákkal sem. Nem személyi okokból. De a mi programunk és a demokratáké között olyan különbség van, hogy ha a kettőből egyet akarnánk csinálni — fából vas-karika helyzet állana elő.

Megleszünk mi a demokraták nélkül is, megleszünk Lengyel Zoltán nélkül is.

Decentralizáció a Máv.-nál.

Titokban tartott terv.

A magyar királyi államvasutak intézménye már régebb idő óta nem működik úgy, amint azt a nagyközönség ettől a hatalmas szervezettől elvárhatná. Nem is szólva a rendszeressé vált vasuti szerencsétlenségekről, a máv. minden nap szolgáltat okot a legcésebb bírálatra. A sajtó az utóbbi időben nem is kímélte a vezetőseget, aminek most az lett a következménye, hogy minden hibáért a személyzetre háritják a felelősséget. Az újabb fölmerült bajok azt az eszmét érleltették meg a kereskedelemügyi kormányánál, hogy a szolgálati viszonyokon változtat és az egész szervezetet reorganizálja. A reorganizáció abból fog állni, hogy megvalósítják a decentralizáció eszméjét. A javaslat most véglegesen elkészült s csak a törvényhozás elé való benyújtásra vár.

A decentralizáció terve szerint a budapesti igazgatóságot felosztják s a központi személyzetet felosztják az üzletvezetőségek helyett létesülő forgalmi igazgatóságok között. Budapesten csak díjszábsási, vissztérítési osztályokat és a bevételi ellenőrséget hagyják meg. Ezek az osztályok együttesen alkotják a kereskedelmi igazgatóságot, amelynek székhelye Budapest. Igazgatója pedig Darvay kir. tanácsos, a kereskedelmi osztály igazgatóhelyettese lesz. A budapesti két üzletvezetőség helyett alakul forgalmi igazgatóság élére Kotányi Zsigmond igazgató kerül.

A decentralizációt eleinte úgy tervezték, hogy rendeleti uton hajtják végre. Az átalakulás azonban rengeteg költséget fog fölemészteni s a kormány főképen erre fogja kérni a törvényhozási fölhatalmazást. A decentralizációval kapcsolatban a nyugdíjaztatások egész tömege várható. Így a többek között Ludwig Gyula elnökgazgató, akit már annyiszor menesztettek, értesülésünk szerint most már csakugyan távozik s utódja Marx János lesz.

A kormány a decentralizáció végrehajtását oly módon hajtja azonban végre, hogy a horvátok ne nagyon örülhessenek neki. A zágrábi üzletvezetőség felosztatá-

sa befejezett ténynek tekinthető. A forgalmi igazgatóság Kaposvárra a műhely pedig Fiuméba kerül.

A decentralizáció eszméje nem mai keletű. Évek óta kísért már s a szakemberek kifejtették nézeteiket a kérdés felett. Mindazonáltal jellemző, hogy a javaslatot, amely még ez év végén kerülne a törvényhozás elé, a titok leple fedi. Csak nem tartogatnak meglepetést a decentralizációs javaslatban is? Ugy tudjuk, hogy ezzel a kérdéssel fontos pénzügyi kérdések állanak összefüggésben. Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy a decentralizációt nem rendeleti uton hajtották végre. A decentralizációval kapcsolatban kétségtelenül fontos személyzeti változások is lesznek. Ki tudja, hogy az új rendszer hány fővároshoz kötött existenciát fog léteiben megingatni s hányan fognak emiatt nyugdíjba menni.

A kereskedelmi körök, az utazó és szállító közönség megkívánhatja, hogy a decentralizációról szóló javaslat idejében jusson a szakközönség elé. Csak így lehet szó öszinte bírálatról és okos utbaigazításról. A reorganizációval az egész rendszer meg fog változni s a közönség méltán elvárhatja, hogy a változások ne hozzanak kínos meglepetéseket, amelyek ellen természetesen még nem vagyunk megőva.

TÁVIRATOK.

Postai alkalmazottak kongresszusa.

Wien, november 23. A postai alkalmazottak tegnap népes kongresszust tartottak, hogy a nemzetiségi viszályoktól eredt bajoknak véget vessenek. Több rezolúciót fogadtak el az ügy rendezése érdekében.

Földrengés Spanyolországban.

Lisszabon, november 23. Alhambrában, Alerzában, Villafrancában és Anudában földrengéseket éreztek. Lisszabon környékén több ház megromlódott.

Megcáfolt mozgósítási terv.

Wien, november 23. A napokban híre kelt annak, hogy a 69. gy. ezred 3-dik zászlóalját mozgósítják s Cattaróba vezénylik. A hír onnan vette eredetét, hogy a zászlóalj 1906. évi tartalékosait behívták, hogy azt egész létszámmá egészítsék ki. A mozgósítás szükégtelen, mert a cattarói katonai állomány teljes.

Vakmerő rabló-támadás a fővárosban.

Közbiztonság a Hungária-uton.

Saját tudósítónktól.

Steiner Lajos cipész két leánnyal betért az éjszaka egy Hungária-uti kocsmába s ott mulatozott egy ideig. Amikor haza felé mentek, az Úteg-utcában egy férfi állott elébük, aki Steiner Lajost a következő szíveségre kérte:

— Maga menjén haza, a két leányt pedig hagyja itt.

Steiner Lajosnak nem volt inyére az ügy. Ellene szegült az utonállóknak, amire a támadó füttyentett, mire még két utonálló ugrott elő a sötétségben s tüstént megtámadták Steiner Lajost, akit fejbe vertek, letepertek a földre, télikabátját és kalapját elrabolták és ezután futásnak eredtek. Amint a megtámadt ember felésmélt, segítségére kiáltott. A rablók egyikét, Hajospek János 21 éves napszámot még az éjjel letartóztatták, a másikat pedig, kinek nevét megtudták, Kverena Jánost, nyomozza a rendőrség.

NAPIHIREK.

— Az új kegyelmések. A hivatalos újság vasárnapi száma közli a legújabb valóságos belső titkos tanácsossá váló kinevezéseket. E szerint gróf Hadik János, Bolgár Ferenc és Tóth János gyarapítják a koalíciós kegyelmeknek Latkóczy halálával megritkult seregét.

— Kossuth Ferenc állapota. A beteg kereskedelemügyi miniszter állapotában tartós a javulás. Kossuth Ferenc már ágyon kívül van és intézi hivatalos ügyeit. A legközelebbi napokban már el is hagyhatja a betegszobát.

— A hivatalos lapból. A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közlése az 1908. XLIV. tc. szerint a vasuti árufuvarozás tárgyában Bernben megkötött második pótegyezmény beikklvezéséről szóló szöveget szószerint közlésezi.

— Új rendkívüli egyetemi tanár. Ő felsége dr. Norwalli Koncz Frigyes tudományegyetemi magántanárnak az egyetemi rendkívüli tanári címet adományozta.

— Razzia a fővárosban. Krecsányi Kálmár rendőrtanácsos, detektív-főnök vezetésével szombatról-vasárnapra virradó éjjel általános razzia volt a fővárosban. Összesen kétszázhuszonnyolc embert állítottak elő, a legtöbbet a hatodik, hetedik és nyolcadik kerületben.

— Csalásért megszűkött számtiszt. Makóról sürgönyzik nekünk: Balogh Sándor, makói városi számtiszt csalás, sikkasztás és közokirat-kést és a csalásokat vasárnap vették észre. A rendőrség Balog Sándort körözi.

— Öngyilkos joghallgató. Ma reggel, Újpesten, a Lörinc-utca 84. sz. ház előtt egy fiatal ember öngyilkos lett. Az előhívott mentők a kórházba akarták szállítani, de még a mentőkocsiban meghalt. Megállapították, hogy az öngyilkos Kridőczky Gábor joghallgató s az Üllői-ut 24. számú ház alatt van a lakása. Zsebében hét levelet találtak s valószínűleg ezekben adja okát sötét elhatározásának.

— Beszámoló. Hajdunánásról jelentik, hogy Rákosi Viktor országgyűlési képviselő vasárnap tartotta beszámolóját. Beszédében helytelenítette a hármasszavazati rendszert és a szavazási kényszert. Kijelentette továbbá, hogy függetlenségét a kormányval szemben is meg fogja őrizni.

— Francia felolvasás. A budapesti francia irodalmi társaság ma délután öt órakor felolvasást rendez a Nemzeti Múzeum nagy csarnokában. A felolvasó, Gerges Lecomte, a mai francia irodalomról tart előadást.

— A Jogászegylet közgyűlése. A Magyar Jogászegylet vasárnap délelőtt tartotta közgyűlését, amelyen Schwartz Gusztáv dr. egyetemi tanár olvasott fel nagyérdemű értekezést. Új irányok a magánjogban címmel. Utána kihirdették a Fayer László-pályázat eredményét. A hatóság koronás díjat Angyal Pál dr. pécsi jogakadémiai tanár nyerte el.

— A cseh posta sikkasztója. A budapesti rendőrség ma táviratot kapott, melyben a csehországi cseh rendőrség arról értesíti, hogy Cihlar László ottani postatiszt, 23.609 korona elsikkasztása után, megszökött.

— Kétszer megszökött rabló. Petrozsenyiből táviratozzák, hogy Kohn László ottani kereskedőnél november harmadikán vakmerő betörést követtek el és számos értéktárgyat elvittek. A rablók elmenekültek. A csendőrség megállapította, hogy a betörést csak egy a vidéken garázdálkodó követhette el. Kovács csendőrmester üldözőbe vette a rablókat és több napi hajszá után Puján községben az egyiket letartóztatta. A rablót megvasalva Mericerre akarták vinni, de az egy örízletlen pillanatban kibúj a bilincsekből és megszökött. A csendőrök azonnal üldözőbe vették és több napi üldözés után újra elfogták. Vasra verve szállították erős fedezettel Petrozsenyba, ahol a csendőrmester szobájában a vaságyhoz láncolták. Mig a csendőr megírta a jelentést, a rabló, akitnek Orlics Budje a neve, újból megszökött. Azóta nyoma veszett.

— Öngyilkos varróleány. A Liliom-utca 2. számú házban Szalay Matild varrónő késsel mellbeszurta magát. Súlyos sebekkel vitték a mentők a Rökus-kórházba. Tettének oka ismeretlen, de lehet, hogy szerelmi bánat miatt akart életétől megválni a fiatal leány.

— Merénylet a Teleki-téren. Vitók János 18 éves napszámos és Bölcseki Antal irodaszólgá ma reggel részegen mentek végig a Teleki-téren s szembe jött velük Kohn Géza vendéglős felesége és Klósz Antal ruhatisztító. Mert ezek nem tértek ki nekik, kést rántottak s úgy Kohn Gézánét mint Klósz Antalt összeszurkálták. Mindkettőt sebet a Rökus-kórházban kötötték be. A késelőket letartóztatták.

— Öngyilkosság a fővárosban. Gerlicsek János favágó vasárnapra virradó éjjel az Alföldi-utcai menedékhelyen az első emeletről a világitó udvarra vetette magát. Haldokolva vitték a Rökus-kórházba.

— A vásárhelyi vasúti katasztrófa áldozata. Hódmezővásárhelyről jelentik a „Déli Ujság“-nak, hogy Pék József fiú, aki a multkorai katasztrófánál szerencsétlenül járt, belehalt sebeibe. Özvegye és négy gyermeke maradt.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET:

(—) Vigszínház. A „Visszatérés Jeruzsálemből“ c. érdekfeszítő színműnek szombati bemutató előadása, mint azt előre jeleztük, a szenzációs, zajos siker jegyében folyt le. A színházat zsúfolásig megtöltő közönség csaknem lázas figyelemmel kísérte ezen merészen irányzott dráma izgatóságait és a kitűnő előadás behatásának engedve, a felvonásvégeken valóságos tapsözönnel jutalmazta az összes szereplőket. A sajtó egy része teljesen elfogultan ítélte Donnay

ezen drámájáról, amikor a színműnek egyenesen antiszemita tendenciákat akar imputálni, holott az nem egyéb, mint két különböző vallásérzület életfelfogásának összeütközése és harca. Azt egyértelműleg el kell ismerni, hogy a színmű fényes dikcióval, éles elmével és kiváló routinnal megírt színpadi munka, amely a Vigszínház tökéletes ensemblejében megfelelő érvényre jutott. Előadás, rendezés és díszletezés egyaránt kitűnő volt. A főszerepekben a Góth házaspár valósággal excellelt. Góth Sándor, mint mindig, kiforrott, teljes művészetét vitte ütköztetbe, neje pedig ezuttal is kimutatta, hogy törhetetlen akarateréje és szorgalma, mely színpadi tehetséggel párosul, a legnehezebb művészi feladatoknak megfelelni képes. Érdekes szerephez jutott P. Gazsi Mariska, akit a vigjátékok pezsgővéri asszonyainak ábrázolásából ezuttal a komolyabb drámai accentusok terére vittek s ezen feladatában ismét igazolta sokoldalú képességeit. Kitűnt Fenyvesi Emil egy fanatikus zsidó kis szerepében. Valóságos kabinetalakítást mutatott be. Maga a megtestesült báj és kellem volt M. Harmath Hedv asszony. Tanay Frigyes egy kis epizód szerepben egyszerűen kitűnő. Ugyazintén a szokott jók voltak: Szerémy, Vendrei, Tapolczai, Tihanyi, Balassa, Győző és Bárdi urak. Felüti Varga Anna szép megjelenésével és értelmes beszédével. A rendezés Szilágyi Vilmos ismeretes, szakavatott művészi kezére vall. A vasárnap esti második előadásra az összes jegyek már kora délelőtt elfogytak.

(—) A tanítónő külföldön. Bródy Sándor nagyhatású életképét a jövő hó folyamán a bécsi, a berlini és a párisi színpadon kerül előadásra. Párisban Antoine híres színpadán fogják előadni.

TÖRVÉNYSZÉK:

Oszkár — ilyen fiatal!
Pénz áll a házhoz, de ravasz módon.

Szilasi Oszkár takarmánykereskedő — a Schwartz ősök könyvnyelmu ivadéka — néhány évvel ezelőtt mint önkéntes, megszorult „dohány“ dolgában. Mit tesz ilyenkor egy szenvedélyes dohánytalan „dohányos“?!... Fölmegy egy szövetségbe, bejelent két zsránst, lefizet egy csomó ilyen és amolyan díjat, végül — ha jól megy, fölveszi a kölcsönt.

Oszkár se volt kivétel; ugyanigy cselekedett. Föllátogatott a „Bizományi és Hitelbank M. Sz.“-be és bejelentette, hogy 1500 korona kölcsönre lenne szüksége.

Az igazgató „ilyen fiatal“-nak tartotta az önkéntes urat és föl is vetette a nagyon fontos kérdést:

— Ön talán még kiskoru is?

— Oh dehogy, direktor ur! Nagykoru vagyok, nagyon nagykoru, igaz, hogy idétlen nagykoru. Tudnillik a papám idő előtt nagykorusított.

— Akkor tessék kitölteni a kölcsönkérő íy ide vonatkozó rovatát.

Oszkár kitöltötte a rovatot, hogy aztán a pénzt betölthesse a bugyelárisba.

Eddig derüs és igazán szép a história, de jön a második felvonás. Oszkár nem fizette a váltót. Egyáltalában nem fizette. És pedig azon a címen nem fizette, hogy ő kiskoru volt mikor a váltót aláírta.

A szövetséget felbőszült és perelt. Oszkár bizonyított és pört nyert.

A szövetséget még jobban felbőszült és jogtanácsosa, Hoffmann Rezső dr. utján család címen följelentést tett a takarmánykereskedő fiatal ur ellen, aki nagykorunak írta magát, mikor pénzt kunyorált és megfiatalosodott, mire fizetni kellett.

Jamnitzky bíró előtt ma kellett volna tárgyalni Szilasi (Schwartz) Oszkár bűnyűjét, de mit tesz a papa? — kiegyezkedett a fia adósságára a bankkal és a tárgyalás megkezdésekor a felek képviselői: Rendes Miklós dr. és a bank ügyvédje bejelentették, hogy fölösleges íszegetni a csalást, Oszkár urat megmentette a papa.

Az érdekes bűnyű ilyenképp véget ért.

Sport.

Football. MTK.—BTC. 1:0, féldő 1:0. Mintegy kétezer főnyi közönség jelenlétében folyt le a két egyet bajnoki mérkőzése. Az eredmény nem hiú kifejezője a csapatok közti erőkülönbségnek, mert az MTK. mindvégig fölényesen játszott. A BTC. csak nagy ritkán jutott a kétférek kapujához. A Testgyakorlók minden emberéről elismerőleg kell nyilatkoznunk. Különösen kivált Sebestyén, Bíró és Kertész. A BTC. mélyen formáján alul játszott, csak Bihary és Szendrő voltak a szokott jók. A féldő egyetlen goalját Sebestyén éri el 11-esből. A második féldőt az MTK. nagy fölénye jellemzi s hogy goalt nem értek el, az tisztán a rossz pályának tudható be. Megjegyezzük, hogy a második féldő 25. percében Molnár III-at (BTC.) és Bíró (MTK.) kiáltották. Puskás (Typ.) körülmintően bíraskodott.

MTK. II.—BTC. II. 0:0. A szövetségi díj komoly aspiránsai egyenlő erős ellenfeleknek mutatkoztak.

MAC.—Föv. T. C. 2:2, féldő 0:2. A margitszigeti vizes pályán egyik csapat sem fejtette ki játéktudását s főleg csak egyéni játék dominált. Az atlétáknál kiváltak Kelemen, Krempels, Borbás, a fővárosiaknál Weis és Malý. Az első goalt Ruz szerzi meg Salamon beadásából (5 p.), míg a másodikat 11-esből Roosz lövi. A másodikat féldőben MAC. szép összjátékkal dolgozik. Fekete centerét Kelemen goalba vágja (3 p.) Vátozatos játék után Borbás lefut, balról jobbra plasirozva kiegyenlít. Bíró: Minder (BTC.)

MAC.—II.—Föv. T. C. II. 7:3. UTE.—Törekvés S. E. 4:1, féldő 2:1. A fenti mérkőzés a népszízet pályán került elődöntésre. Törekvés fölényben volt, de Újpest védelme nagy szerencsével dolgozott. Az UTE.-nél jók voltak Kazár, Szabó, míg a Törekvésnél Csonka, Nyilas. Az első 15 percen HTE. szépen támad, ami 2 goalt is eredményez. Majd a Törekvés jut fölénybe, de goalt csak a 42 percen ér el Nyilas révén. A második féldőben Törekvés állandóan vérszéyiesen támad, de mégis a szerencsés Újpest rugja a goalokat Vranák, majd 11-esből Ludvig révén. Bíró: Hajós (FTC.)

FTC.—Typ. 12:2, féldő 6:2. A Ferencváros imponáló goal-aránnyal győzött a Typographusok felett. A mérkőzés elején Typ. jól tartotta magát. Majd kibontakozva FTC. fölénye s egymásután éri el a goalokat. Megemlítjük, hogy Korody szélső, Kucsera center-

csatárt játszott. Bíró: Schubert M. Ferenc (MUE.)

FTC.—II.—Typ. II. Typ. lemondta. II. oszt. bajnokság. NSC.—MAFC. 6:1, féldő 3:1. A nemzetiek kitűnő csapatát könnyen veri a technikusok csapata gült legénységeit.

33-as F. C.—KAOE. 5:1, féldő 2:1. URAK.—III. k. TVE. Hasznavehetetlen pálya miatt a mérkőzés elmaradt.

III. oszt. bajnokság. VAC.—BLJ. 3:2, ESC.—SKK. 6:1, ETC.—Lithographia F. C. 7:0.

KÖZGAZDASÁG.

Uj bankfiók. Említettük már, hogy a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság banküzletének továbbfejlesztésekképpen fiókot nyit a köruton. Mint most értesülünk, ez az új bankfiók a VII., Erzsébet-körut tizenkettedik szám alatti helyiségben (a Dohány-utca sarkán) november huszonharmadikán kezd meg működését, mely az összes bankszerű művelétekre: takarékbetétekre, értékpapírok és sorsjegyek adásvételére, csekkforgalomra stb. kiterjed. Az új fiók vezetésével az intézet igazgatósága Török Sándor föltisztviselőt bizta meg.

A Budapest Erzsébetvárosi Bank Részvénytársaság tőkeemelése. A Budapest Erzsébetvárosi Bank Részvénytársaság igazgatósága Ehrlich G. Gusztáv elnöke alatt elhatározta, hogy a társaság 2 millió korona alaptőkéjét 5000 darab 200 korona névértékű részvény kibocsátása által 3 millió koronára emeli fel, mely célból f. é. november hó 30-ára rendkívüli közgyűlést hívott egybe. — A tőkeemelés indítványozására az készítette az igazgatóságot, hogy a felállított vas-és fémáru-osztály jövedelmezőségéről meggyőződve, azt nagyobb arányban kívánja fejleszteni. — A részvények 205 koronával fognak kiadni, az 5 korona felpénz a tartalékalap javára esik. Az új részvényesek a társaság nyereségében 1909. január hó 1-től részesednek.

TÓZSDE.

A mai előtőzsde gyöngye irányzatlanul indult meg s csekély forgalom mellett teljesen üzletelen volt. A budapesti közúti vaspálya részvényeisei előnybe részesültek, mely papírokban elég élénk üzlet volt. Jegyzetek:

Osztrák hitel	627
Magyar hitel	731
Közúti vasp. részv.	584½

A többi értékekben kötések nem fordultak elő.

Kiadja:
A „DÉLI UJSÁG“ LAPKIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ajándékok:

ezüstből 2, aranyból 6, ékkövesek 30, ébresszórák 4, zseborák 6, ingorák 14 koronától feljebb csakis jobb kivitelben beszeresethők

Gáti és Szabó órásszerész és óráskészítő Bécsei-utca 9., az Erzsébet-tér mellett.

Nagyobb ezüst tárgyak és ékszerak gyári áron a'ul. Eltörött órák és ékszerak igen kis költséggel helyrehozhatnak, vagy becseséltetnek. Tessék czimünket lárczájába tenni, alkalomadtán hasznát veheti.

Valódi porosz szalonkőszőnet és kokszot szákokban, valamint egész fuvarokban a leggyorsabban és legolcsóbban szállítanak.

Rédei és Társa

közösen-nagykereskedők
Központi iroda:
V., Béla-utca 4.

TELEFON
36-83.

Látta-e már nappal?

a Lukács Kecskeméti-n 7. sz. alatti alap- és nyak- és ujj- és sarkak ki- rakalt? Na nem, nézze meg!

STEINHARDT MULATÓ

Ma is minden nap: Eredeti újdonság! Eredeti újdonság! A nőtlen férj. Bobózat írta: Glinger és Tauszig, ford. Szöke S. az előszó!

A veszedelmes ponyvairodalom ellensúlyozására készült a

Detektív krónika

Szerkesztő: FRÖHLICH JÁNOS ÁRA 12 ft. minden dohánytösdében.

KIRÁLY-kávéház

Erzsébet-körút 53. Esténként 36-ik RÁCZ LACZI és jeles zenekarának hangversenye. Minden délután katonazen.

Pénzt butorra,

zongorára. Butort, zongorát, hintót, autómobil, kurrens-árut, varrógépet, kerékpárt, stb. feltűnő utánvadász beraktározunk. Tanszik és Tarsa VI., Gyár utca 21. telefon szám 88-97. Mar beraktározott tárgyakat magasbb előegozéssel kiváltunk. Ügynökök és üzletelők magas jutalekben részesülnek.

Hölgyek figyelmébe!

- Kosztümök... K 32.-
Divatalk... 5.-
Selyembus... 12.-
Szövetblúz... 7.-
Flanelblúz... 3.50
Clothjupon... 3.50
Selyemjupon... 12.-
Pongyolák... 6-tól

Vásznak, női fehérnemű, Ágygarnitúrák és ruhakelmekek rendkívül olcsó elárúsítása.

ERDŐS ARMIN BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 30. sz.

KOVÁCS GYULA

zongora-termel BUDAPEST, (Gresham-palota) V., Fe enc József-tér 5-6 TELEFON 110-66.

Complex advertisement for Zongora Piano Kolcsón featuring Sternberg Dezső and Liszt Ferenc Ter 9.

PÁRISI NAGY ÁRUHAZ

Budapest, VII., Rakoczi-ut 38. Karácsonyfára való dísz angyal-harang

ára 1 korona.

Minden karácsonyi-csereken könnyen megérősi- betű. Gyertyatartókkal, a 'roharranggal, bronzi- zott é angyallal és lemezletével, mely a meggyű- tott 'yutak által keletkező hőég forránt 'magaíci 'örben torog és közben eskalában valóságos ég angyal hangokat c-m-z. Teljes magassága 30 cm sze-küdes vidékre bérmentve 1 korona 3 fillér előzetes beklüdeso mellett.

Grammofontulajdonosok

LEMEZEIKET LEGELŐNYÖSEBBEN VÁLTOZTATHATJÁK a Grammofonhanglemezek központi kicserélési telepneél Budapest, V. I., Dohány-utca 30. Prospektus és lemez-jegyzék ingyen 10,000 uj sene- va csak-felvétel. Magyar, töl, cseh, német, szerb, lengyel, horvát, román, rutén, olasz, francia, angol, orosz, török, arab, héber stb.

Elsőrendű hanglemezek 1 kor.-tól 4 kör.-ig kaphatók. Külön osztály használt grammofonokból és lemezekből

Complex advertisement for Brausweller János featuring various medals and watches.

MAGYAR KIRALYI ALLAMVASUTAK.

Budapest kel. p. u. — Szolnok között közlekedő személyszállító vonatok menetrendje. Érvényes 1908 október hó 1-től.

Table with columns for Budapest kel. p. u. — Szolnok and Szolnok — Budapest kel. p. u. showing train schedules and station names.

MEGJEGYZÉSEK. 1. Az állomásoknak neve mellett balról álló időadatok felelről lefele, a jobbról állók pedig alulról felfelé olvasandók. 2. Az indulási és érkezési idők közép-európai időre vonatkoznak.

Budapest, 1908. évi szeptember hóban. Az igazgatóság. Nyomatok a 'Globe' vállalat és hírlapkiadó részvénytársaság körirógépein, Budapest, Aradi-utca 8.